

Lus

Lus (*pediculus capitis*) smitter meget og er meget generende for den, der har dem. Det er oftest børn i alderen 3-10 år, der får lus. Tilfælde med hovedlus optræder hele året, men der er flest i august til november og februar til april. Læs denne vejledning, og informer personalet, hvis dit barn viser tegn på lus.

Smitte

Hovedlus lever på mennesker helt nede ved hovedbunden i både rent og snavset hår. Lus kan hverken hoppe eller flyve og spredes derfor næsten udelukkende ved direkte kontakt mellem mennesker – for eksempel hvis man sover tæt sammen, deler hue eller børste/kam. Hovedlus kan leve op til 48 timer, hvis de kommer væk fra hovedbunden. Man kan ikke blive smittet med luseæg, og hovedlus overfører ikke sygdomme mellem mennesker.

Smitteperiode

Fra smittetidspunktet til der ikke er levende lus i håret længere.

Forebyggelse

I hjemmet

- Undersøg barnet jævnligt – helst én gang om ugen og altid, når deres kammerater har fået lus
- Giv besked til institutionen, skole og omgangskreds ved lusefund
- Har et familiemedlem lus, efterses hele familien. Det gøres ved at kæmme håret igennem.
- Ved fund af lus skal der iværksættes en effektiv lusebehandling enten ved kæmning alene eller ved et lægemiddelgodkendt lusemiddel og kæmning.

Hvad gør daginstitutioner/skoler

- Informerer alle forældre hver gang, der er konstateret lus hos et barn.
- Tjekker op på om barnet er startet i behandling, når det møder op dagen efter.
- Tager emnet op på forældremøder, så forældrene kender til deres ansvar.
- Eventuelt faste lusekampagner i årets løb – gerne efter ferier.

For yderligere vejledning se www.sundhed.dk

Symptomer

Tid fra smitte til symptomerne viser sig

Når lus har bevæget sig fra et hoved til et andet, har man fået lus. Lusene lægger æg, der udvikler sig til nye lus. Det tager ca. 3 uger for luseæg at udvikle sig til lus.

Smitte med hovedlus giver kløe i hovedbunden, men der kan gå flere uger, fra en person har fået lus, til det begynder at klø. Kløe er derfor en dårlig målestok for, om man har lus eller ej. Selv få lus kan give problemer. Mange lus eller hyppig smitte kan medføre sår eller infektioner i hovedbunden.

Lusene kan ses i håret nede ved hårbunden, hvor de suger blod. En nyudklækket lus kaldes en nymfe, og er under 1 mm lang. Nymferne kan være vanskelige at finde. De voksne lus er 2-3 mm lange insekter, farven varierer fra gråhvid til meget mørk, og de kan bevæge sig hurtigt.

Lusene lægger deres æg på hårene helt nede ved hårbunden. Æggene er knap 1 mm store, hvidgule og klæber sig fast til håret. Æggene kan ligne skæl, men kan i modsætning til skæl ikke trækkes af hårene med fingrene. Æg, som sidder mere end 1 cm fra hårbunden, er døde eller udklækkede æg. Lus og æg findes i størst mængde i nakken og bag ørerne.

Behandling

Behandling består af kæmning alene eller brug af lægemiddelgodkendt luseshampoo og efterfølgende kæmning.

Kæmning er en effektiv, billig og uskadelig metode til at fjerne lus. Metoden kræver, at man er meget omhyggelig, og at kæmningen gentages hver anden dag i en periode på 14 dage. Kæmmevejledning kan findes på www.sundhed.dk

Resistens mod insektgifte i luseshampoo er udbredt. Anvendes luseshampoo, skal brugsanvisningen følges nøje, og effekten skal kontrolleres. For at sikre, at alle levende lus er døde, foretages efterfølgende kæmning.

Kun personer med lus skal behandles med luseshampoo. Kamme, børster, huer og lignende kan enten lægges i sulfovand, vaskes i vaskemaskine, lægges i fryseren eller gemmes væk i 48 timer.

Forældrene har ansvar for forebyggelse og behandling af lus. Personalet i daginstitutioner og den kommunale sundhedstjeneste er behjælpelig med råd og vejledning.

Lusemidler bør ikke benyttes af børn under 2 år uden lægens anvisning.

Institution

Barnet må først komme i institution igen, når behandlingen er sat i gang. Hvis personalet opdager lus hos et barn, kan barnet ikke sendes hjem af den årsag.